

HE KUPU WHAKAMARAMA.

Nama 13.

NELSON.

MAEHE, 1899.

EDITOR—REV. F. A. BENNETT.

TE WHAIKORERO A TE PIHOPA O
WAIAPU KI TE HUI TOPU O TE HABI
MAORI, 6 MAEHE 1899.

E oku hoa aroha, He tika kia whakawhetai tatou ki te Atua mo tana tohu i a tatou i roto i nga tau e toru ka pahure nei, i huihui ai ano tatou ki konei ki te Hui Topu o te Habi o tenei Pihopatanga. He maha ano ana mahi atawhai ki tenei, ki tenei, e mohio nei tatou; ko taku ia e whakamahara nei imiane, ko tana ata tiaki i ahau i toku whakawhitinga i te moana, tae rawa atu ki Ingarani, a hoki noa mai ki te wahi o tana mara kua whakaritea nei hei mahinga tahitanga ma tatou.

Te mea nui o tua haerenga oku hei korerotanga maku i tenei wa, ko nga mea i kite ai, i rongu ai ahau o te mahi a te Habi a Te Karaiti ki te tini o nga whenua o te ao. He tokomaha nga Pihopa i haere ake i roto i nga iwi kahore ano kia ata mohio ki te Rongo-pai o Te Karaiti. Ka litaea hoki ki reira te kakama, te ngahau o etahi o nga tangata o te Habi ki te whakarite i ta Te Karaiti whakahau ki ana tangata kia hiere ki te mea i nga tauwi katoa hei akonga mana. E mahi nei ano te Ropu tono Mihinare, na reira nei i tuku mai he kai-kauwhau i te Rongo-pai ki tenei motu i te tau 1814. Te timatanga o te mahi a tana Ropu tono Mihinare no te tau 1798; ka tutuki hoki te 100 o ona tau i te tau ka pahure ake nei. Ehara i te mea ko Niu Tirani nei anake, engari he maha noa atu nga whenua kua taea atu e te Rongo-pai, ko te nuinga ano ia o nga tangata kahore ano kia tihuri mai.

Etahi atu Ropu, ko te Ropu whakaneka ake i te Matauranga Karaitiana, na reira nei i mahi mai a tatou pukapuka Inoi, me etahi atu pukapuka; ko te Ropu perehi Paipera hoki, na reira nei tatou i whiwhi ai ki te Paipera reo Maori.

Te mea ma tatou, ko te whakawhetai ki te Atua mo enei mahi nui i whakakahangia ai ana pononga ki te mahi. Kanaka te whakawhetai kupu kau, engari ko te anga nui ki ana mahi, me te mau tonu te mahara ki

tana whakahau kia kauwhautia te Rongo-pai ki nga tauwi katoa.

Ta Te Karaiti i pai ai mo tana iwi, ko te tapu, ko te mawehe i te hara, ko te nui haere o te matau ki a ia. Kua whakaritea e ia ko nga Minita hei tohutohu i te iwi, hei whakamahara i a ratou ki tana i whakaako ai, hei mea i a ratou kia tupato ki nga mahi tinihanga a te hoa-riri. Otira ehara i te mea ma nga Minita anake, engari me mahi tahi te hunga katoa kua oti te iriri ki roto ki a Te Karaiti hei wahi mo tana tinana. He maha nga mea hei mahinga ma te tangata o te Habi hei tautoko i ta te Minita. Tetahi, ko te inoi tonu mona kia tohutohungia, kia whakakahangia e te Wairua Tapu, e ata tutuki ai te mahi kua tukua mai nei e te Ariki ki a ia. Tetahi, he whakaaro ki a ia ano, kia mahi i nga meapai katoa, kia mawehe i te hara, kia kau e mangere ki te karakia ki te Atua, kia whai tonu ki te Tinana, ki nga Toto o Te Karaiti, hei mea e whai kaha ai, e whai manawa ai tona wairua i roto i te Hapa a te Ariki. Tetahi, he whakaputa i te whakaaro ki nga tamariki o tona kainga kia whakaakona i nga Ratapu, i etahi ra hoki o te wiki, ki nga mea e ata tupu ake ai hei pononga ma Te Karaiti. Tetahi, he whakaaro ki nga taitamariki, ki nga taitamahine kua hoki nei i te kura i Te Aute, i a Tipene, i Hukarere kei whakawaia i te rewera, ka heke ai te tupu. Tetahi putanga hoki mo te whakaaro o nga tangata o te Habi i tenei wa, ko te oranga mo nga Minita, e watea ai ratou ki a ratou mahi ake. I te mea e iti ana te oranga mo te Minita, he nui nga whakaware mona ki te mahi kai mana, ki te kimi oranga mona, mo tana wahine, mo ana tamariki. Kei te takoto ano nga Tahua Oranga Minita ehara i te mea rahi; ko nga hua ano kua hoki haere. Ki te whai tatou ki nga Minita kia kaha ki a ratou mahi, me whakamama e te tokomaha nga taimaha o te taha ki te oranga mo te tinana Tetahi tikanga pai, ko te kohikohi kia puta i nga Ratapu katoa, kia rite ki ta Paora whakahau ki nga Habi o Karaitia, o Koriniti; kei waiho e te tangata kia takoto noa ana